

වුණා. මාව අදහන අය ගිටියෙ හැඩි නිසාත් ජායා රූප ගන්න එක එකහම නිසාත් මට තරමක අස්චරයක්වුණා. ඒ අයගේ කාර්යාලීන බව ගින්නේ සහයෝගය දෙන ගනිය නිසාත් මගේ හිමුන වචනය හැඩ වුණා.

“මේ දේවල් වලට වයස එතෙම බලපාන්නෙ හැද්ද ?”

“මේ නිරූපන කලාවට කෙනෙකුගේ ලස්සනවත්, වයසගත් නෙවෙයි බලපාන්නෙ. ඒ ඒ අත පසන ඒ ඒ ඉරියව් වලට කලාත්මකව ගැලපෙනවැද කියන එක. ඒ වගේම අදුර “ ඵලිය එක්ක මොන තරම් දුරට කලාත්මක ඉදිරිපත් කිරීමක් කරන්න පුළුවන් ද කියන එක. ඒක ගර්වයට ජායාරූප වලදී, සිතමා- වෙලී අවශ්‍ය වන “ගොරෝ ජෙතික්” කෙනෙකුගෙයි රූප රාජිනි තරගයකදී මීන කරන ලස්සන කෙනෙකුයි අතර නියෙන වෙනස වගෙයි. අපි සාමාන්‍යයෙන් දකින “ලස්සනම” නෙවෙයිනේ “කලාව” වෙන්නේ. සමහර විට නම්ගැනී වැදුන වයසක කෙනෙකුගේ ජායාරූපයක් කලාත්මක වෙන්න පුළුවන් තරුණ කෙනෙකුගේ ලස්සන පින්තූරයකට වැඩිය. මොකද අර වයසක නැතැත්තෘගේ ජායාරූපයේ ඵලිය, අදුර එක්ක එක නැතැතල වඩාත් කලාත්මක නිසා. ඒ විස්තර හැත්තම “විටේලස්” වැඩි නිසා.”

“අනවශ්‍ය බලපෑම් පිටිකයට ඇතිවෙලා හැද්ද මේ නිරූපන කටයුතු නිසා?”

“මම කරන්නේ එක්තරා කලා සංගමයකට බැඳීලා ඇතිනි කලානිගනන්න, පුරුදුවෙන පිරිසකට මීන කරන නිරූපන ඵයාලයේ උපදේශකයින්ගේ උපදෙස් වල හැරියට ඉදිරිපත් කරන එක. මම හිතන විදියට ඒ සංගමයේ සාමාජිකයින්ට මුලින්ම දැනුවත් කරලා එක්තරා හිනි මාලාවකට අනුව තමයි මේ බලපෑම සහනාති වෙන්න ඇතර දෙන්නේ. එතෙම හැක්කේ ඒ අයගේ ස්වයං විනයකුත් කියනෙවා. ඒ අයට මීන කරන්නේ කලා නිර්මාණයක් කරන්න මසක් හැරියවලට වගල්වෙලා ඒ පස්සේ ගන්න නෙවෙයි. කලාව කියන්නෙ නිර්මල දෙයක් කියන එක ඒ අය දන්නවා. ඒ ගැනම යොමු වෙලා කියෙන හිත් ඒ කියමම සංවර් වෙලෙයි කියන්නෙ. තමන් ආව කටයුත්ත කරන එකයි ඒ අයගේ අවශ්‍යතාවය. වෙනත් අරමුණු තියෙනවානම් ඒ දේවල්වලට යන්න හැක්, වැගේම කියන්න මේ රටේ කියනවානේ.”

අනික, අපි ඉදිරිපත් කරන්නේ කාමුක හැරියට උද්දිපනය කරන නිරූපණ නෙවෙයිනේ. කලාව ඉදෙකු කෙරෙහි නිරූපන. කාමයි, කලාවයි දෙකේ. කාමුක ජායාරූපයකයි, කලාත්මක ජායාරූපයකයි අතර වෙනසක් තියෙනවානේ. ඒ අතර වෙනස මේ කලාකරුවන් පැහැදිලිව විටහාගෙන ඉන්න බවයි මට නම කේරන්නෙ. මය දෙක පැටලාගන්න අයත් ඇති මටනම මේ වෙනකල් එතෙම කෙනෙක් මේ අය අතර මුණ ගැහිලා නෑ.

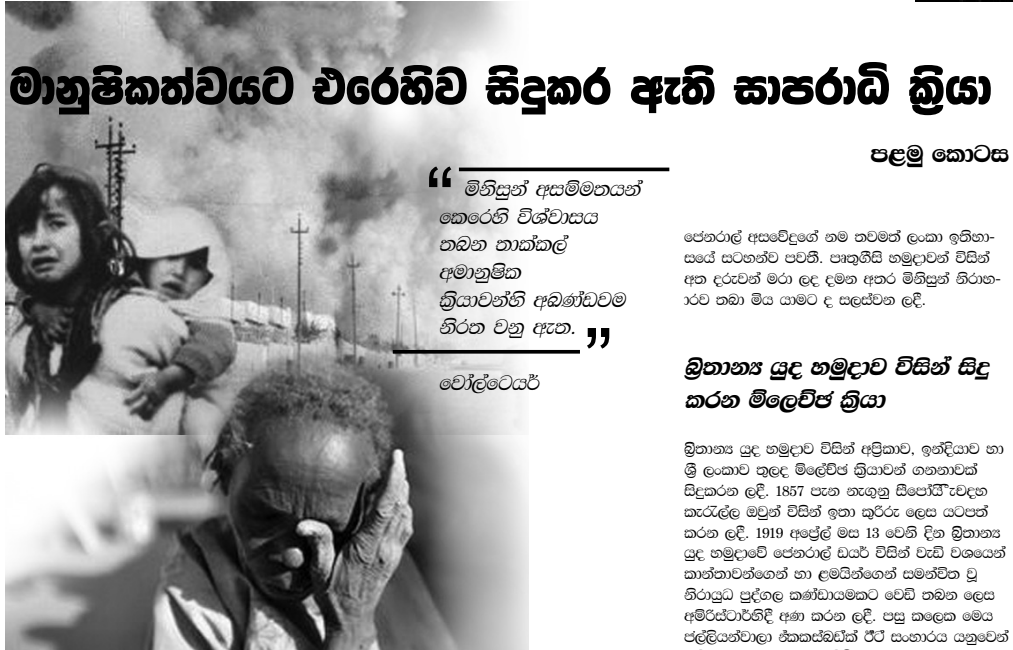
විනාගේ රැකියාවේ ස්වභාවය ගැන පින් ඵලගට උනන්දු වුණා.

“මේ විකු වලට කියන්නේ “විවන විකු” හැත්තම “ ලෙග් ශ්‍රෝවින්” (බෂෂ ජායාරූපයක) කියලා. නුතම වෙලාවට පැය දෙකක් තුනක් යනවා මේ විකුගේ ඇතිනි. ඉතින් මේ පැය ගණන එකම ඉරියව්වක ඉන්න එක තමයි අපට කියෙන අනිශේශය. ඇඟිලෙක් වෙන්න වුණත් උපදේශකවරු ඇවිත් හදනවා. ඒ අතරේ කෙටි විවිධ කියෙනවා කෝපි එකක්, තේ එකක් බොන්න. ඉන් පස්සේ අර ඉරියව්වටම ඉන්න මීන. මුළුමනින් ම නිරවරණය වුණ නිරූපන වලදී කලාගාරයේ උඡ්ඡාත්වය එකක් බලපානවා. මට මීන කරන උණුසුම ඇතින් අයට වැඩි කියා සමබර උඡ්ඡාත්වයක් තමයි වෙනස. ඒ පැය ගණන ඉවසන්න වෙතවා. කෙටි විවිධ කාල වලදී පොරෝනියාගේ ආවරණය කර ගන්නවා. “ උණුසුම වැඩි ආලෝකය මට වෙතම දෙන වෙලාවල් කියෙනවා. ඒත් ඵලිය “ අදුර එක විදියට ගැලපෙනවානම් තමයි.

“අතේතටම මේ කලාව සෑහෙන දුරට ඉගෙනගන්න මීන දෙයක්. මිනිස් රෙටයේ අයව් පැපරය, පේම් පද්ධතිය, සම විතරක් නෙවි, අති බැම, අති පිනා- වු, යොස් ගස් ගැන පවා ඉගෙන ගන්න මීන කරන ගැමුරු කලාවක්” විනා අගේ හිමුණ මරලෝපුවෙන් වෙලාව බැලේවා.

“ඒ ගැන දැනගන්න ඇති කැමතියි. අපි අයගේ වෙලාවක මුණ ගැනෙමුනේ “....” පින් විනාට ස්තූති කලා. පැන්නේ “අයි ගෝත්” එක ඉල්ලෝ කියාට පින්ට විකුලනාගේ පිතූර ගන්නනම් ඉබ්දෙකුනේ නෑ.

(මෙහි එක හම මන:කල්පිත බව සැලකන්න)

මෙවිද්‍යා රූචන් ඵමි. ජයතුංග

මාගම ඉතිහාසය ප්‍රවර්ණිතවයෙන් හා මිලේච්චයෙන් පිරි වැටි. ප්‍රවර්ණිතවර බව මිනියා කුල පවත්නා නෙහෙවනික දෝලාවක් ලෙස සැලකිය යුතු බව සමහර උගතුන් විසින් පෙන්වා දී තිබේ. ප්‍රවර්ණිතව මිනියාගේ මානසිකත්වයට අදාළ ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙසින් ධනිමත් ශ්‍රෝධිති විසින් සලකන ලදී. මනෝවිද්‍යාඥ ඵර්ක් ශ්‍රෝමි විසින් ඔහුගේ මාගමව ප්‍රවර්ණිතවයේ ව්‍යුහගත නම් තුන්ටයෙන් ප්‍රධාන කොට ඇත්තේ, ප්‍රවර්ණිතවයේ මුලාරම්භය දෙස බලන කල බලගතු සංස්කෘතිය පවත්නා ප්‍රවර්ණිතවය පීච විද්‍යාත්මක නොවන බවයි. ප්‍රවර්ණිතව බව හා විනාගකාරී බව කරා ප්‍රවේශ වනුයේ බහුමාන සංකීර්ණයන් දෙකක් ලෙසය. මේවා යම් මානවය තත්ත්වයක දුක්ඛදායක පැතිකඩක් විය හැකිය.

“ජාතික, ජනවාරිනික, වර්ණවැදි හෝ ආගමික කණ්ඩායම් කොටස් වශයෙන් හෝ මුලමිනිත් විනාග කිරීමට අදාළව සිදුකරන බොහෝ ක්‍රියාලාභයන්” යනුවෙනි. අතිතයේදී වසව බලයන් මගින් මානුෂිකත්වයට එරෙහිව සිදුකරන ලද අමානුෂික ක්‍රියාවන්ට මෙම නිර්වචන අදාළ වේ.

ස්වාඤ්ඤ ආකුමණිකයන් විසින් දකුණු ඇමරිකාවේ දී සිදුකල මිලේච්ච ක්‍රියා

1524 වර්ෂයේදී ෆ්‍රැන්සිස්කෝ පිසාගෝ (පර්බිසල් පේරරුද) මගින් 80 දෙනෙකු හා අස්වැසින් 40 දෙනෙකු බරණ දකුණු ඇමරිකාවේ ස්වදේශික රාජ්‍ය අභ්‍යන්තර කර ගැනීම සඳහා පිටත් විය. පිසාගෝ උගත් පුද්ගලයෙකු නොවුනද උතුරු සෙවීමේ ආනාප්තිකර ආගාරවිනිත් මෙහෙයවන ලද කුරුරු සෙබලෙකු විය. ෆ්‍රැන්සිස්කෝ පිසාගෝගේ හානකත්වයෙන් යුත් ස්වාඤ්ඤ ආකුමණිකයින් විසින් මුල ශිෂ්ටාචාරයක්ම වනකා දමන ලදී. ඔවුන් විසින් ඊට වැඩියත් මරා දමන ලද අතර ඔවුන්ගේ උතුරු කොල්ලකන්න ලදී. ස්වදේශිකයින්ට සමුඛ වශයෙන් මරණයට පත් කිරීමට තුඩු දුන් පැපොල, ස්වීම පැඩි රෝන ගැනුණා දෙමින් ඔවුන් විසින් විව විද්‍යාත්මක පහර දීමේ ක්‍රමයක් ද භාවිත කරන ලදී. ක්‍රි.ව.ද 1650 වු ද බොහෝ ස්වදේශිකයින් මරණයට පත් වූ අතර මිනිසුන්ගෙන් හිස් වූ ගම්මාන වල අතහැර ගිය හිවෙස් හිබෙනු දක්නා ලදී. සමාජමිමන්, ස්වයං පෝෂිත දකුණු ඇමරිකානු ශිෂ්ටාචාරය අවිද්‍යමාන හත්ත්වයකට පත් විය. මෙම ක්‍රියාලාභය ස්වාඤ්ඤ අකුමණිකයන් විසින් දකුණු ඇමරිකාවේදී සිදුකල හානක මිලේච්චත්වයක් විය.

පෘතුගීසි ආකුමණිකයන්ගේ කෘතර ආයෝමය හස්තය

යටත් විචිතවැදී සුවිශේෂී බලවත්තයින් ලෙසින් පෘතුගීසීන් තමන් යටත්කරනු බොහෝ ජාතින් බැපදාදීම විලබ්ධව ප්‍රසිද්ධියක් බෝ කිරිණ. ආසියාවේ, අප්‍රිකාවේ හා දකුණු ඇමරිකාවේ වැසියන්ටද විරුද්ධව පෘතුගීසීන් විසින් බොහෝ කෘතර ක්‍රම කරන ලදී. ලංකාව තුළදී ඔවුන් දැඩි කුරුර මිලේච්ච ක්‍රියාවන් සිදු කලහ. ඔවුන් විසින් බොහෝ ආගමික ගොඩනැගිලි දේවල සහන දෙස විනාශ කරන ලද අතර, මිනිසුන් සතු ධනය කොල්ල කර ගත්හ. ස්වදේශිකයින්ට කෘතර වද හිංසාවලින් තේ කොට ඔවුන්ගේ සම්ප්‍රදායික ආගම් අතහැර දැමීමට බලකරන ලදී. පුද්ගලයන් හට කායික වද හිංසාවන් කිරීමට පෘතුගීසීන් හමුදාවට අණ දුන් දේ විපාසිත දුස්තියකුගේ ලකුණක් ලෙස

පළමු කොටස

ජෙනරාල් අසේවිගේ හම තවමත් ලංකා ඉතිහාසයේ සටහන්ව පවති. පෘතුගීසීන් හමුදාවන් විසින් අත දැරුවත් මරා දැම අතර මිනිසුන් නිරාහාරව තබා මිය යාමට ද සලස්වන ලදී.

බ්‍රිතාන්‍ය යුද හමුදාව විසින් සිදු කරන මිලේච්ච ක්‍රියා

බ්‍රිතාන්‍ය යුද හමුදාව විසින් අප්‍රිකාව, ඉන්දියාව හා ශ්‍රී ලංකාව තුළදී මිලේච්ච ක්‍රියාවන් ගනනාවත් සිදුකරන ලදී. 1857 පැන ගැනුණු සිපෝහ්ට්වදන කැරැල්ල ඔවුන් විසින් ඉතා කුරුර ලෙස යටපත් කරන ලදී. 1919 අප්‍රේල් මස 13 වෙනි දින බ්‍රිතාන්‍ය යුද හමුදාවේ ජෙනරාල් ධර්ම් විසින් වැඩි වශයෙන් කාන්තාවන්ගෙන් හා ළමයින්ගෙන් සමන්විත වූ නිරායුධ පුද්ගල කණ්ඩායමකට වෙඩි තබන ලෙස අමිරස්ට්ට්විච්චි අණ කරන ලදී. පසු කලෙක මෙය ප්‍රලේඛනවාලා ඒකක්සිකිත් ඊට සංගාරය යනුවෙන් ප්‍රසිද්ධියට පත්විය. මෙහිදී 300 කට වඩා මියගොස් දහස් ගණනක් තුවාල ලැබීය. මින් විපතට පත් වූවන් අතර කුඩා ළමුන් සිරියද බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාව විසින් ජනරාල් ධර්ම් විරුද්ධව කිහිප ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙනහනා ලදී.

උඩරට ගිවිසුම අත්සන් කොට වක කලකට පසුව 1818 දී කන්ද උඩරට වැසියන් බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විචිත පාලකයින්ට විරුද්ධව හැඩි සිටියහ. යුද්ධ නිතිය ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද අතර එම කැරැල්ල ඉතාම දුරුණු අන්දමින් යටපත් කරන ලදී. බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාවේ මේජර් මැක්කිබානලේඩ් උඩරට වැසියන්ගෙන් පල ගතිමින් ඔවුන්ගේ ධාන්‍ය අස්-වැන්තටද ගිනි තැබීය. කැරැල්ලට සම්බන්ධ වූ බොහෝ දෙනෙකුට වෙඩි තබා මරා දමන ලද අතර සමහරක්ව රටින් පිටුවහල් කරන ලදී. ඔවුන්ගේ පුළුවන් සාමාජිකයින් පවා සිරකරුවන් ලෙස අල්ලා ගන්නා ලදී. 1918 උ්‍යාට කැරැල්ලේදී කැපී පෙනුන නායකයා වූ කැප්ටේන්පොල දිසානේ මරණයට පත්කරන ලද අතර ඔහුගේ පුලුල් සාමාජිකයින්ට රටින් පිටුවහල් කරන ලදී. කැප්ටේන්පොල දිසානේ පුත්‍රයා සිරකරුවකුට පත්විය.

ගෝත්තලෝගොඩ බණ්ඩා හා පුරන් අප්ඵල විසින් හානකත්වය දෙන ලද 1848 කැරැල්ල පරාජය කරනු විනිස බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාව විසින් ඉතාම කෘතර අන්දමින් සිය බලය යොදා ගන්නා ලදී. ගම් වැසියන් ඉතාම අමානුෂික හා දැඩි පීඩාකාර දැරූවම් පමුණු වන ලද අතර ඔවුන්ගේ හරවත් සමාජ ව්‍යුහය බ්‍රිතාන්‍ය යුද්ධ හමුදාව විසින් විනාශ කරන ලදී. බොහෝ දෙනෙකු පරිදවාදී ක්‍රියාවලට හා කුසගින්නෙන් මිය යන තත්ත්වයකට ගොදුරු විය.

ඇමරිකාවේ අදුරු ඉතිහාසය

ඇමරිකාවේ අදුරු ක්‍රියාවන් විසින් එහි පැරමරුක ජනතාව වනවාත් ලෙස සලකමින් ඔවුන් විවිධ මිලේච්ච ක්‍රියාවන්ට ගොදුරු කරන ලදී. ඔවුන්ගේ ඉඩම් බලයෙම අත්පත් කරගන්නා ලද අතර ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිය විනාශ කිරීමටද ක්‍රියා කළේය. හොලීවුඩ් විකුට වලද රතු ඉන්දියානුවන් අතිගරින් දුරුණු වනවාට ප්‍රජාවක් ලෙසට නිරූපණය කරන ලදද ස්වභාවිච්චියා සමඟ හොඳින් සබඳ වූ නිශ්චිතවිකෝපායක් ඔවුන් විසින් ගොඩනගාගෙන තිබුණි. උතුරු ඉන්දියානුවන් ස්වභාව ලභම අදුරු කල අතර වයර දහස් ගණනක් සිස්සේ පර්සියන් පුද්ගලීවම ඔවුන්ගෙන් උදව් උපකාර ලැබිණ.

ඇමරිකානු ජනාධිපති පර්බනකසබ් ප්‍රේසරු ඉඩම් විකුණන ලෙස ස්වදේශීය ඇමරිකානු නායකයා වූ සියැල්ග් හට පැවසූ විට ඔහු තමාගේ පුද්ගල ප්‍රකාශ කළේය. ඔහු ඡෙස් ලිටිය.

ල අහස හෝ නුමිසේ උණුසුම මිලට ගන්නේ හෝ විකුණන්නේ කෙසේද? මේ අදහස හම අපට ඉතාම